

gospodarske, obrtniške in narodne.

zhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol eta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 10. avgusta 1881.

Obseg: Oklic. — Sušenje češpelj — naprava prunel. — Kakošni so pripomočki za ohranjenje sadnih in gozdnih dreves in kdo naj v prvi vrsti učitelja v tem predmetu podpira? — Pravila Vipavskega sadjerejskega društva. — Kako napravljati siršnik, našim sirarskim zádrugam v poduk. — Gospodarske novice. — Matica slovenska in pa slovenske šolske knjige. (Konec.) — O poštnih hranilnicah. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Oklic.

C. kr. kranjska kmetijska družba bode iz državne subvencije, ki jo je za letošnje leto prejela od sl. ministerstva kmetijstva, podelila nekoliko podpore tudi

za napravo in vzdrževanje šolskih vrtov pri ljudskih šolah in pa

za povzdigo in izboljšanje domače ovčje reje.

1. Za napravo in vzdrževanje šolskih vrtov (drevesnic) bode dala krajnim šolskim svetom majhne zneske v denarji in darovala cepljena drevesca in cepiče, in to pred vsem takim šolam, katere nimajo še vrta, pa dokažejo, da so uže v posestvu za vrt dobro pripravnega zemljišča in da se krajni šolski svet v svoji dotični prošnji izrečno zaveže, da bode nemudoma za šolske namene pripraven vrt napravil ter ga za zmerom šoli kot učni pripomoček ohranil.

2. Za izboljšanje domače ovčje reje bode družba kmetijska nakupila nekoliko ovnov lepega ukviškega plemena na Koroškem in jih brezplačno darovala takim gospodarjem, ki v svoji po županstvu in župniku potrjeni prošnji dokažejo, da a) uže več let in precejšnje število redijo, b) da je njih kraj za ovčjo rejó posebno ugoden, in c) da jih je volja, dobljenega ovna, kolikor umna živinoreja dopušča, svojim sosedom za pleme prepuščati.

Prošnje za podporo šolskih vrtov in za ovne se imajo pismeno najzadnji čas do sv. Mihela vložiti podpisanemu glavnemu odboru. Ker so pa predstojniki podružnic kmetijskih v posamesnih okrajih po deželi poverjeniki glavnemu odboru, zato je treba, da resnico odboru vložene prošnje potrdi tudi predstojnik dotične kmetijske podružnice.

Glavni odbor c. k. kmetijske družbe
v Ljubljani 5. avgusta 1881.

Sušenje češpelj — naprava prunel.

Spisal Jak. Majdič.

Po marsikaterih krajih opazujem letos drevje z lepim sadjem dobro obloženo. Posebno sem videl v nekaterih vaseh Gorenjskega in Dolenjskega češpljeva drevesa polna. Premišljeval sem pri tej priliki, kako lepa svota denarja bi se lahko pridobila iz tega sadu, ko bi naši vaščani znali in — hoteli to sadje obrniti ter tako do večje vrednosti spraviti. Uže pred dvema letoma je sadjereje strokovnjak mnogo pisal o umnem sušenju sadja, posebno češpelj. Narisal nam je v „Novicah“ izvrstne sadne sušilnice, opisal način sušenja itd., a, žalibog, redka, da, prav redka je prikazen, če zaradi tega tū ali tam koga vprašam, da bi mi dal odgovor, da je kje tako sušilnico opazil. Kaj pomagajo našemu boremu kmetu časopisi, ako jih ne bere ali pa ne posluša, ali hitro pozabi, kar je bral! Kmetijstvo je steber blagostanju, al od kod hočemo ta steber dobiti, če se v ljudskih šolah ne vcepuje v glavo in v srca kmečki mladini nekako nagnenje do tega znanstva, ki bode prihodnjemu gospodarju pomagalo do boljih dohodkov in mu zljajšalo življenja breme. Ko pa je človek šoli odrastel, mu je branje kmetijskih knjig in kmetijskih časnikov živa potreba, v katerih najde dobrih naukov in dobrih svetov za umno gospodarstvo. Zato bi dolžnost vsacega iskrenega rodoljuba bila, nagovarjati in siliti kmeta, da bere ali si brati dá kmetijske časnike.

Pa obrnimo se nazaj k predmetu, ki na čelu stoji temu članku. Češplje se lahko na več načinov v denar spravijo, ali da navadne pa dobro posušene, neokajene prodamo, ali pa kot prunele, to je, da so olupljene in koščice oproščene, ali da kuhamo iz njih „žgano vino“ pod imenom „slivovica“.

Moj glavni namen je tū popisati, kako se delajo prunele. Predno se pa lotimo naprave prunel, moramo pred vsem imeti za to potrebne priprave: 1) pravo sušilnico, 2) kadilnico. Sušilnica ni ravno neobhodno potrebna, kajti ko je še solnce v pričetku jeseni močno, se vse to lahko na solncu opravi. Drugo je kadilnica. V to se lahko porabi prost zaboj, kateremu se naredijo od spredaj čisto prosta vrata, v zaboj pa denejo 2, 3 ali 4 lese. Lese se lahko napravijo čisto prosto iz vrbovih šibic; ako kdo hoče boljših, naredi naj jih iz deščic. Zaboj se mora dobro zamašiti, da žvepljeni